

ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΕΣ ΣΕΛΙΔΕΣ

Η ΠΑΙΔΙΚΗ ΖΩΗ ΤΟΥ ΕΡΡΙΚΟΥ ΊΨΕΝ

Γ'.

ΗΝ εποχή αυτή που ο Ίψεν δοούλε ως βοηθός φαρμακείου, ή Νορβηγία ήταν υποτελής στη Δανία. Έπ' τή ευκαιρία λοιπόν της αποσπασίας των Ογγύρων από το ζυγό των Αυστριακών, ο Ίψεν συνέθεσε ένα μακροσκελέστατο ποίημα, στο οποίο προσέφερε τους συμπληρωματικούς να αγωνιστούν κι αυτοί για την ελευθερία τους. Ξαν να μην έφτανε δε αυτό, άρχισε να γράφει και άρθρα με το ίδιο πνεύμα. 'Η επαναστατικές του ιδέες αυτές ίδεες λίγο έλειπε να του στοιχίσουν ακριβά, γιατί ή άρχες του τότε τον υποψίασθηκαν ως σπασιαστή και συνωμότη κι ήθελαν να τον συλλάβουν και να τον φυλακίσουν. Πώς γλύτωσε, είναι θέμα...

Κατά τα άλλα, ο Ίψεν ανεκτιτότατη πολύ και μάλιστα ελάχισια. Μιά κωμική που τον γνώρισε αυτή την εποχή, γράφει για το νεαρό Έρικο: «Ο νεαρός αυτός αποδυστυχής με τη φτωχική ενδιαισία και τα τομφοτά μαλλιά, αποτελεί αληθινό αγέννημα για την περιορισμένη κοινωνία του Γκρίμστανα».

Την ίδια εποχή, ο Ίψεν γνώρισε σε κάποιο χορό μία ώραία κόρη με θαυμάσια μάτια και ξετρολλάθηκε μαζί της. Επιστρεψε πελά πόδας αυτή ήταν ή ιδεώδης ύπαρξής που έφαιλε στα ποιήματα της νεότητός του.

Χόρευε μαζί της, μέθυσε με τα βλέμματά της και τέλος της εξομολογήθηκε τον παράφορο έρωτά του. 'Αλλά ή γοργετική νύμφα του τον αποστύχωσε και τον απογοήτευσε, λέγοντάς του πως ήταν αρραβωνιασμένη!..

Κατά τον Μάρτιο του 1850 ο Ίψεν άφησε το φαρμακείο και πήγε στη Χριστιανία για να τελειώσει τις σπουδές του και να πάρη το δίπλωμά του.

Την ίδια εποχή είχε φτάσει στη Νορβηγία, γράφοντας απ' την Ελλάδα, όταν είχε πολεμήσει υπέρ της εθνικής της ανεξαρτησίας και κάποιος Δανός, ονόματι Χάρρο Χάρριγκ, ο οποίος εδημοσίευσε ένα δράμα του με τον τίτλο: «Η διαθήκη της Αμερικής».

Τό έργο όμως αυτό εξαφανίστηκε από τις κινθρονημικές αρχές ως επαναστατικό κι ο Χάρρο Χάρριγκ καταδικάστηκε ν' απειληθεί απ' τη Νορβηγία.

Κατά της καταδίκης αυτής εξηγήθηκαν οι νέοι λόγοι της Νορβηγίας, επί κεφαλής των οποίων ετέθησαν ο Ίψεν κι ο Μπέργκεν, επιδοκαστες μάλιστα και σχετική διακωμωδία στον ύπυρο της Διακωμωδίας, αλλά χωρίς να εισακουσθούν.

Την ημέρα που απηλιανότο από τη Νορβηγία ο Χάρρο Χάρριγκ και διενδυνάταν προς το λιμάνι, όπου θα επεθεβάτο στο άμισπολιόν της γραμμής, τον άκολούθησε ξοπισώ άπειρο πλήθος νέων, οι οποίοι εξητακροάγαν υπέρ

της σλαβωμένης πατρίδος του. 'Επί κεφαλής των νέων αυτών ήταν φυσικά ο Ίψεν.

Λίγον καιρό κατόαν, ο Ίψεν έγραψε ένα μονόπρακτο δράμα με τον τίτλο «Τοψιούος», τό όποιο παιχτηκε στο κεντρικό θέατρο της Χριστιανίας τρεις βραδιές στη σειρά και βρήκε καλή υποδοχή τόσο εκ μέρους του Κοινού, όσο και της κριτικής.

Ύστερ' από τη μικρή αυτή έπατυχία, ο Ίψεν βραδέθηκε να μελετάη για να πάρη το δίπλωμά του, παράτησε την έπιστημη και έπαδθη αποκλειστικά στη φιλολογία.

Έμεινε τόρα μ' ένα φίλο του, ονομαζόμενο Σούλεροντ, σε μία λαϊκή συνοικία της πρωτεύουσας, μέσα σ' ένα φτωχικό δωμάτιο, που διόκληρη ή επίπλωσι του άτελείτο από... ένα κρεβάτι!

Τα ποσοτά του «Τοπιούουος» είχαν γραφωθεί πελά από τον Ίψεν, ο οποίος ζούσε τόρα εις Βούλταντ, που μοιραζε αδελφικότητα μαζί του τό περιχόμενο του πνευχού του βελαντίου.

«Τα χρήματά τους ήσαν ελάχιστα, γράφει κάποιος βιογράφος του Ίψεν, και τούς ήταν άδύνατο να τρώνε μαγειρεμένο φαγητό. Για να μην ξεπίσουν όμως στην ύποληψη των συνοικων τους, έβγαναν κι' οι δύο μαζί έξω κατά την ώρα του δείπνου και ξαναγύριζαν άργά για να πιστευούν οι άλλοι πως είχαν φάει στην πόλι. Στην πραγματικότητα όμως έπαίρααν έναν καιρι και δουτοσαν μέσα νυμψι, μπόλικο νυμψι για να χορτάσουν. 'Εν τούτοις ήσαν και οι δύο εύθυμοι και, μπορώ να πώ πως δέν δοκίμαζαν για τη φτώχεια τους καμιά στενοχορία».

Ο Ίψεν γνωρίστηκε την εποχή αυτή και μ' έναν επαναστατή φουτητή. 'Η γνωριμία του όμως αυτή λίγο έλειπε να του στοιχίσει ακριβά, γιατί όταν ο φουτητής συνελήφθη μέσα στα έγγραφα του βρεθήκαν και χειρόγραφα του Ίψεν, ο οποίος έδρε κι' έπαθε ως πού ν' άποδείξη την άσφωότητά του.

Τόν ίδιο καιρό ο Ίψεν γνωρίστηκε με δύο νέους συμπατριώτες του λογίους, με τούς όποιους... συνταριασθή και εξέδωσαν μία μικρή έβδομιαία φιλολογική έφημερίδα, διακοπέισαν προφώς και άδδξως.

Μέσα σ' έναμιας χρόνο ο Ίψεν έγινε εκ περιτροπής δραματικός συγγραφέας, λυρικός ποιητής, σατυρικός χρονονογράφος, πολιτικός και κριτικός άρθρογράφος, αλλά χωρίς να παραγάη τίποτε τό αξιόλογο.

'Εν τούτοις όλες αυτές ή προσπάθειες προκάλεσαν άρεκτό θόρυβο γύρω απ' τό όνομά του και όταν τό θέατρο του Μπέργκεν χροιστήσε σηνοθηή αναγκάστηκε να απεινυνηθεί στον Ίψεν, ο οποίος τότε ήταν μόλις είκοσιτριών έτών.

Ο Ίψεν διορίστηκε στη θέση αυτή κατά τό 1851 και μετά ένα χρόνο εστάλη με μισθό χιλίων φράγκων στο έξωτεροκό για να σπουδάσει τη σκηνοθεσία, με την ύποχρέωση να την διδάξει γράφοντας, επί μία πενταετία στους καλλιτέχες του Μπέργκεν, όπως και έγινε.

Μετά την έπιστροφή του στο Μπέργκεν, ο Ίψεν συνέγραψε νέα δραματικά έργα, εδημοσίευσε άρεκτά λυρικά ποιήματα του και εξέδωσε με καινούργια πολιτικοφιλολογική έφημερίδα, ή όποια όμως δέν κατάρθηκε να συγκεντρούσει παραπάνω από έκατό συνδρομητές και μετά εννεάμηνη ζωή ή μάλλον χαροπόλεμα, ξεσηρθηκε. Κατόαν ο Ίψεν αναχώρησε για τη Χριστιανία όπου έμεινε επί έφρα χρόνια ως σκηνοθέτης του Έθνικού Θεάτρον, ύστερα δέ ξαναγύρισε στο Μπέργκεν για να στεφανωθή την άγαπημένη του Σουλτάνα, ή όποια τότε ενένευσε πολλά έργα του.

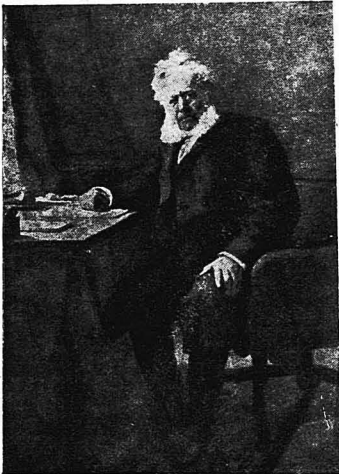
Όταν έστρέφτηκε στην Χριστιανία ο Ίψεν, βρήκε την κατάσταση πολύ άνωμαλη. Πολλοί Νορβηγοί πατριώτες ενεργούσαν υπέρ του σχηματισμού ενός καθαρά νορβηγικού θεάτρον, της καταργήσεως της δανικής γλώσσας και της εκδούξσεως των δανών ήθοσιών.

Ο Ίψεν έτέθη επί κεφαλής των Νορβηγών πατριωτών και άγωνιστών με πείσμα και την επικράτηση των ιδεών του. Βρήκε όμως τρομερή αντίδραση και έτσι ο άγών έληξε, χωρίς αποτέλεσμα.

Στό μεταξύ αυτό τύπωσε και δύο νέα έργα του, τα όποια δυστυχώς παρεξηγήθηκαν και τυπώθηκαν άργα τόσο από τούς κριτικούς όσο και από τις έφημερίδες, ή όποιες άποκαλούσαν τον Ίψεν ε δ ν μ ι σ η τ ο , κ α κ ο π ο ι ο και ή λ λ θ ι ο σ !

Ο ποιητής έρτασε έτσι να μην εχη πελά κανένα πόρο ζωής. Πεινώσει κυριολεκτικώς! Οι φίλοι του, για να τον σώσουν από τη δυστυχία, προσέπεισαν να δέν διορίσουν... ύποεπιστάτορα του τελωνείου, αλλά δέν τό πέτυχαν.

Σαγά-σαγά όμως και ύστερ' από άράνταςτες περιπέτειες, ο Ίψεν κατάρθηκε και ν' αναγνωριστή ως ένας από τούς κορυφαίους δραματικούς όχι πελά της πατρίδος του, άλλ' όλοκληρού του κόσμου.

Ο Ίψεν κατά τό γήρας του.

- Ο Κορά άνετήδησε.
- Φύλι σας ;... Αιτή, ή λεπρή ; φρόναξε κατάπληκτος.
- Να, αιτή.
- Μά γιατί ;... Γιατί, Θεέ μου ;
- Αυτό είνε δική μου δουλειά. Μπορείς να την πεις ; Θά πληρωθής καλά και σ' κι' αιτή.
- Θά γίνη δπως έπαμμετε.
- Φέστην εδω άπόψε. Πές της πως μού μίλησες γι' αιτή κι' είμαι πρελλά έρωτευμένος μαζί της. Κατάλαβες ;
- Μείνετε ήσυχοι.
- Πάρε πόρα αυτά και πήγαινε. Σας περιμένω, μόλις βραδύαση...
- Ο Κορά στέπωσε τα χροιά νομίσματα που τοβόασε ο Φερρόν κι' έφυγε χαρούμενος.
- Ο Ίψηνόρος έμεινε μόνος.
- 'Η μορφή του, ή χλωμή κι' αδύνατη, έλαμπε από καταχθονία χαρά. Τα μάτια του σπαθοβόλοσαν. Είχε συλλάβει την πα σατανική έμπνευσι εκδικήσεως, όχι μόνον της Φερρονόρας, αλλά κι' αυτού του βασιλέως κι' όλων των λατρωνών της...
- Στό προηγέως φύλλο θα δοίμε πως εκδικήθηκε πράγματι ο Φερρόν δίους τούς άνωτέρο, κατά τον πα πρωτοφανή και φοικαλό τρόπο...